

Nr 850

Av herrar **Sundkvist** och **Dahlgren**, om inordnande av den regionala planeringen i den samhällsekonomiska målsättningen.

Samhällsplaneringen i Sverige har knappast nått en standard som står i rimlig proportion till de disponerade resurserna. I detta avseende har av allt att döma vissa andra industriländer kommit längre. Den planering som hittills förekommit i vårt land har också i påfallande hög grad baserats på kortfristiga prognoser. Planeringen har alltså tagit fasta på att göra det bästa möjliga av en utveckling som på förhand betraktats som given. Ambitionsgraden har följaktligen varit för låg. Redan den omständigheten att kapitalmarknaden är påfallande statisk och att samhälls ekonomin alltmer institutionaliserats utgör emellertid ett besvärande hinder i de ansatser till ambitiösare planering som förekommer, framför allt regionalt.

Sannolikt får man på nuvarande stadium utgå ifrån att i länsstyrelsernas, landstingens och primärkommunernas regi en växande regional aktivitet på planeringsområdet är att vänta. Det är väsentligt att statsmakterna så långt möjligt underlättar denna aktivitet. Ur denna synpunkt skulle en kartläggning av samhälls ekonomins regionala särdrag vara av betydande värde. Om den successivt framväxande planeringsverksamheten, som kan förutsättas ligga till grund för en snabbt ökad lokal aktivitet, ja, i framtiden större regional självstyrelse, skall kunna ge avsedd effekt, måste nämligen förutsättningar skapas för en differentierad ekonomisk politik.

I en motion till 1966 års riksdag, II: 668, med förslag om en allsidig utredning av samhälls ekonomins institutionella prägel i syfte att anvisa vägar för en differentierad ekonomisk politik framfördes likartade synpunkter. I ett yttrande över motionen betonade Kooperativa förbundets styrelse värdet av en differentierad ekonomisk politik och framhöll: »På sikt torde det nämligen vara eftersträvansvärt att den nödvändiga regionala planeringen infogas i den större ram, som en allmän samhälls ekonomisk plan utgör.»

Erfarenheterna av den hittills bedrivna lokaliseringpolitiken torde också styrka den uppfattningen att ökade insatser för den regionala planeringen krävs men att denna planering för att bli verkningsfull måste motsvaras av åtgärder inom samhälls ekonomin i stort. Om den ekonomiska politiken, som hittills varit fallet, dimensioneras enbart efter förhållandena t. ex. i de mest industrialiserade regionerna av vårt land, måste detta på sikt få en förlamande effekt inom de regioner där utvecklingen icke hunnit så långt.

Klarast torde dessa förhållanden illustreras av det faktum att lokaliseringspolitikerna inom norra stödområdet främst har gett effekt i den redan avsevärt industrialiserade kustbygden, medan inlandet icke på samma sätt kunnat komma i åtnjutande av det statliga utvecklingsstödet. Samhällets efterfrågedämpande åtgärder och andra inslag i den ekonomiska politiken, som varit betingade av överhettning i konjunkturen, har följaktligen hårt drabbat regioner som inte bidragit till de akuta samhällsekonomiska problemen.

Med de bestämda förhoppningar om en positiv effekt av den ökade regionala aktiviteten, som det enligt ovan finns skäl att hysa, måste också följa ökade krav på förståelse centralt för de speciella problem som möter i en lokalt avpassad planering och utveckling.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en allsidig utredning av samspelet mellan en aktiverad regional planering och den samhällsekonomiska målsättningen, främst i syfte att anvisa vägar för en differentierad ekonomisk politik med beaktande av lokala utvecklingstendenser.

Stockholm den 26 januari 1968

Tage Sundkvist (cp)

Anders Dahlgren (cp)
